

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3 (1938)

Δελτίον ΧΑΕ 4 (1934-1936), Περίοδος Γ'

Γράμματα της εν Κωνσταντινουπόλει μονής της
Θεοτόκου Ψυχοσωστρίας

ΑΡΚΑΔΙΟΣ Ο ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ ΓΕΡΩΝ

doi: [10.12681/dchae.1398](https://doi.org/10.12681/dchae.1398)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΓΕΡΩΝ Α. Ο. Β. (2013). Γράμματα της εν Κωνσταντινουπόλει μονής της Θεοτόκου Ψυχοσωστρίας. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3, γ'-ιγ'. <https://doi.org/10.12681/dchae.1398>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Γράμματα της εν Κωνσταντινουπόλει μονής της
Θεοτόκου Ψυχωσωστρίας

ΑΡΚΑΔΙΟΣ Ο ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ, ΓΕΡΩΝ

Δελτίον ΧΑΕ 4 (1934-1936), Περίοδος Γ' • Σελ. γ'-ιγ'

ΑΘΗΝΑ 1938

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ὑπὸ

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ ΤΟΥ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΥ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΣ ΨΥΧΟΣΩΣΤΡΙΑΣ

Ἐπειδὴ οἱ πατέρες τῆς Ἀγιορειτικῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου μεταβαίνοντες εἰς Κωνσταντινούπολιν δὲν εἶχον ἴδιον μέρος πρὸς διαμονὴν ὅσον χρόνον διέμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρεκάλεσαν τὸν Βασιλέα Ἰωάννην Καντακουζηνόν, ἵνα παραχωρήσῃ αὐτοῖς τὴν αὐτόθι μονὴν τῆς Θεοτόκου τῆς Ψυχωσωστρίας. Τὴν παράκλησιν ταύτην τῶν Βατοπεδινῶν ἐξεπλήρωσεν ὁ Βασιλεὺς ἐκδούς τὸ κατωτέρω Βασιλικὸν πρόσταγμα, δι' οὗ προσεκύρωσε τὴν προμνημονευθεῖσαν Μονὴν εἰς τὴν τοῦ Βατοπεδίου μετὰ πάντων τῶν μετοχίων καὶ πραγμάτων αὐτῆς. Συγχρόνως ἐξεδόθη καὶ πατριαρχικὸν σιγίλλιον, ἀναγνωρίζον τὴν ἔνωσιν ταύτην τῶν δύο μονῶν. Μετὰ δὲ δύο ἔτη, ἦτοι κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1350, ὁ Βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνὸς διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐξέδωκε χρυσόβουλλον, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις λέγει, ὅτι πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ στενοῦ τοῦ Βοσπόρου ὑπῆρχεν ἑτέρα μονή, τοῦ Κεχρίου ἐπικαλουμένη, ἣτις εἶχεν ἔνωθῆ μετὰ τῆς Ψυχωσωστρίας, καὶ ὅτι καὶ αἱ δύο αὗται μοναὶ προσετέθησαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου. Μετὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ χρυσοβούλλου αὐτοῦ ἐξεδόθη ἕτερον πατριαρχικὸν σιγίλλιον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου, ἀναγνωρίζον καὶ ἐπιβεβαιοῦν τὴν ἔνωσιν ταύτην τῶν εἰρημένων μονῶν. Τὰ ἀνωτέρω γράμματα σφύζονται ἐν ἀντιγράφοις ἐπὶ χαρτίνου εἰληταρίου, ὑπογεγραμμένα ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μελενίκου Μητροφάνους. Ὅπισθεν δ' αὐτοῦ γέγραπται τὸ δεύτερον σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου. Τὸ εἰλητᾶριον ἔχει διαστάσεις 1,69X0,28, ἐναπόκειται δὲ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου ὑπ' ἀριθ. Γ. 65.

Ἐν τῇ ἀρχῇ δὲ τοῦ εἰληταρίου γράφει ὁ Μελενίκου Μητροφάνους τὰ ἑξῆς: «Ἰσα τοῦ προστάγματος καὶ τοῦ χρυσοβούλλου τῶν γεγονότων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τοῦ Βατοπεδίου καὶ Ψυχωσωστρίας καὶ ἐπὶ τού-

τοῖς δύο πατριαρχικῶν Σιγγιλλίων ἐν ἔτει ζ' ὠ' ν' η' = 1350». Ἡ γραφή τοῦ εἰληταρίου εἶναι τοῦ ἸΔ' αἰῶνος καὶ ὁ ὑπογράφων ἀρχιερεὺς σύγχρονος καὶ φίλος τῷ βασιλεῖ Ἰωάννῃ τῷ Καντακουζηνῷ. Οὗτος ἀπέστειλέ ποτε τὸν Μελενίκου Μητροφάνη μετὰ τοῦ ἰδίου ἀνεψιοῦ Μανουὴλ Καντακουζηνοῦ πρέσβυν πρὸς τὸν Βασιλέα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον. (Πρβλ. Ἱστορ. Καντακουζηνοῦ, ἔκδ. Βοννης, σελ. 239 καὶ 251).

1. Πρόσταγμα Βασιλικὸν Ἰωάνν. Καντακουζηνοῦ.

Ἐπεὶ οἱ Μοναχοὶ τῆς κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἁθῶ διακει-
 μένης Σεβασμίας Μονῆς τῆς Βασιλείας μου τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς
 Ὑπεραγίας Δεσποίνης καὶ Θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Βατοπεδίου,
 ἀνέφερον καὶ παρεκάλεσαν τὴν Βασιλείαν μου, ἵνα διορίσῃται αὕτη καὶ
 5 δοθῇ πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς μία τῶν ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ, Θεοδοξιάστῳ καὶ
 Θεομεγαλύντῳ Κωνσταντινουπόλει σεβασμίων Μονῶν, ὥστε εὐρίσκε-
 σθαι ὑπ' αὐτὴν κἀντεῦθεν, ὅταν ἐπιδημήσωσι μοναχοὶ τῆς αὐτῆς σεβα-
 σμίας Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου ἐν τῇ τοιαύτῃ Θεοφυλάκτῳ Κωνσταντινου-
 πόλει, εὐρίσκουσιν ἀνάπαυσιν καὶ καταμονὴν καὶ τὴν προσήκουσαν λοι-
 10 πὴν ἀσφάλειαν. Τὴν τοιαύτην αὐτῶν δέησιν εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ
 Βασιλεία μου, ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται διὰ τοῦ παρόντος προστάγματος
 εὐρίσκεσθαι τὴν κατὰ τὴν Θεοφύλακτον καὶ Θεομεγαλυντον Κωνσταντι-
 νούπολιν Σεβασμίαν Μονὴν τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην καὶ ταύτην τῆς ὑπερα-
 γίας Θεοτόκου καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσωστρίας ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν
 15 Σεβασμίαν Μονὴν τῆς Βασιλείας μου τοῦ Βατοπεδίου μεθ' ὧν κέκτηται
 ἐξ ἀρχῆς ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως
 κτημάτων τε καὶ διαφόρων μετοχιῶν καὶ λοιπῶν πραγμάτων, ἦτις Μονὴ
 ἐκρατεῖτο μὲν πρότερον διὰ χρυσοβούλλου τοῦ αὐθέντου μου τοῦ Βασι-
 λέως τοῦ πάππου τῆς Βασιλείας μου τοῦ ἀοιδίμου καὶ μακαρίτου παρὰ
 20 τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης
 Βουλγαρίας κυρίου Γρηγορίου ἐκείνου, διεδέξατο δὲ ταύτην ἐπιτροπικῶς
 παρ' ἐκείνου ὁ τιμιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις κύριος Γαλακτίων. Ὁθεν καὶ
 ὀφείλει εὐρίσκεσθαι ἡ τοιαύτη Μονὴ ὑποτεταγμένη μὲν τῇ δηλωθείσῃ
 Σεβασμίᾳ Μονῇ τῆς Βασιλείας μου τοῦ Βατοπεδίου, ὡς ἐν δὲ σῶμα, σω-
 25 ζομένης δηλονότι τῆς ἐν αὐτῇ καταστάσεως πνευματικῆς καὶ πολιτείας·
 ἵνα δὲ τάττεται καὶ ἀποστέλλεται ἀπὸ τῆς τοῦ Βατοπεδίου Σεβασμίας
 Μονῆς εἰς τὴν δηλωθείσαν Μονὴν ἀνὴρ εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς ἀντιποιού-
 μενος, ἡγουμενεύων τε τὴν Μονὴν καὶ τῆς πνευματικῆς ἐχόμενος διαγωγῆς
 τε καὶ καταστάσεως, μεθ' ὅσης ἂν ἔχη γνώσεώς τε καὶ δυνάμεως, ἐπιμε-
 30 λῶς δὲ φροντίζη κατὰ τὸν ἀμεινον τρόπον καὶ τῆς ἐπιδόσεως καὶ πρὸς τὸ
 κρεῖττον βελτιώσεως τῶν τῆς εἰρημένης Μονῆς κτημάτων καὶ πραγμάτων.
 Τούτου χάριν καὶ ἐγένετο τῇ δηλωθείσῃ Σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου

καὶ τὸ παρὸν αὐτῆς πρόσταγμα εἰς βεβαίαν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν.
 † Εἶχε δὲ καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς Βασιλικῆς καὶ Θείας
 χειρός, Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτιῶντος πρώτης.

† Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὐρεθὲν ἐξισάζον τῷ πρωτο- 35
 τύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

Ὁ Μελενίκου Μητροφάνης.

2. Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Ἰσιδώρου.

Ἐπεὶ οἱ ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἁθω διακειμένη σεβα-
 σμῖα Βασιλικῆ Μονῆ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης
 καὶ Θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Βατοπεδίου ἀσκούμενοι Μοναχοὶ
 ἐπορίσαντο σεπτὸν πρόσταγμα τοῦ κρατίστου καὶ Ἁγίου μου Αὐτοκρά-
 τος, διοριζόμενον, ὥστε τὴν εἰς τὴν Θεοδόξαστον, Θεοφύλακτον καὶ 5
 Θεομεγάλυντον Κωνσταντινούπολιν σεβασμίαν Μονὴν τὴν ἐπ' ὀνόματι
 καὶ ταύτην τιμωμένην τῆς Ὑπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος τῆς
 Ψυχοσωστρίας ὑποκεῖσθαι τῇ ρηθείῃ Σεβασμῖα τοῦ Βατοπεδίου Μονῆ
 καὶ εὐρίσκεσθαι ὑπ' αὐτὴν, κἀντεῦθεν ἐπιδημούντων κατὰ τὴν Θεοφύ-
 λακτον Κωνσταντινούπολιν τῶν τῆς τοῦ Βατοπεδίου μοναχῶν ἔχειν ἀνά- 10
 παυσιν καὶ καταμονὴν καὶ τὴν προσήκουσαν λοιπὴν ἀσφάλειαν, ὑπο-
 κεῖσθαι δὲ τὴν τῆς Ψυχοσωστρίας αὐτῇ μεθ' ὧν κέκτηται ἀρχῆθεν ἐντός
 τε καὶ ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως κτημάτων τε
 καὶ διαφόρων μετοχίων, ἀλλὰ δὴ καὶ λοιπῶν πραγμάτων. ἦτις δὴ Μονὴ 15
 ἐκρατεῖτο μὲν πρότερον διὰ σεπτοῦ χρυσοβούλλου τοῦ αἰοίδιμου καὶ μακα-
 ρίτου Βασιλέως, τοῦ πάππου δηλονότι τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου Αὐ-
 τοκράτορος, παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰου-
 στινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας κυρίου Γρηγορίου ἐκείνου, διεδέξατο
 δὲ ταύτην ἐπιτροπικῶς παρ' ἐκείνου ὁ τιμιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις
 κύριος Γαλακτίων. Καὶ ἐφανίσαντες οἱ δηλωθέντες Μοναχοὶ τὸ ἐπιχορη- 20
 γηθὲν αὐτοῖς τοιοῦτον σεπτὸν πρόσταγμα πρὸς τὴν ἡμῶν Μετριότητα,
 ἐδεήθησαν τυχεῖν καὶ Σιγιλλιώδους αὐτῆς Γράμματος, ἡ Μετριότης ἡμῶν
 εὐμενῶς τῇ τούτων προσχοῦσα δεήσει, τὸ παρὸν ἐπορέγει, δι' οὗ δὴ
 καὶ ἐν Ἁγίῳ παρακελεύεται Πνεύματι, ὡς ἂν κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ ρη-
 θέντος σεπτοῦ προστάγματος εὐρίσκηται ἡ τοιαύτη Μονὴ τῆς Ψυχοσω- 25
 στρίας ὑποκειμένη καὶ ὑποτεταγμένη τῇ δηλωθείῃ Σεβασμῖα Μονῆ τοῦ
 Βατοπεδίου, πλὴν ὡς ἐν σώμα καὶ ἄμφω καταλογίζωνται, σωζομένης
 δηλονότι τῆς ἐν αὐτῇ πνευματικῆς καὶ Θεοφιλοῦς ἀγωγῆς καὶ ὑποτυπώ-
 σεως, καὶ ἀποστέλληται ἐκεῖθεν εἰς Ἠγούμενον ταύτης δὴ τῆς Μονῆς
 ἀνὴρ εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς ἀντιποιοῦμενος καὶ δυνάμενος ψυχὰς οἰκειοῦν 30
 θεῶ καὶ φροντίζειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον προκοπῆς καὶ ἐπι-
 δόσεως, ἔτι τε βελτιώσεως καὶ συστάσεως τῶν προσόντων τῇ δηλωθείῃ

Μονῆ κτημάτων τε καὶ πραγμάτων. Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν
καὶ τὸ παρὸν Σιγίλλιδες γράμμα τῆς ἡμῶν Μετριότητος τοῖς διαλη-
35 φθεῖσι Μοναχοῖς τῆς τοῦ Βατοπεδίου Σεβασμίας Μονῆς ἐπιδέδοται.

† Εἶχε δὲ καὶ διὰ τιμίων γραμμάτων τῆς πατριαρχικῆς καὶ πανιέ-
ρου χειρὸς, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτικῶνος πρώτης.

† Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὔρεθ' ἐξισάζον τῷ πρωτο-
τύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

40

Ὁ Μελενίκου Μητροφάνης.

3. Χρυσόβουλλον Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ περὶ τῆς Ψυχοσωστρίας, ἐν ᾧ λόγος καὶ περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Κεγχρίου.

Εἰ πολλοῖς πολλακίς τὸ καθ' αὐτοὺς ἐν ἐλευθερίᾳ διάγειν εἰς
συμφορὰν ἐτελεύτησε, τί θαυμαστὸν πάλιν ἄλλοις τούναντίον συνενεγκεῖν.
Τοῖς γὰρ μὴ δυναμένοις τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν διασώζειν, αὐτονομία μὲν βλα-
βερὸν, καὶ τὸ καθ' αὐτοὺς εἶναι σαφῶς ἐστὶ τὸ παράπαν μὴδ' εἶναι. Τὸ δὲ
5 τοῖς λυσιτελεῖν αὐτοῖς δυναμένοις ὑπακούειν ἐθέλειν τὰ τε ὄντ' αὐτοῖς
φυλάττειν δυνήσεται καὶ τὰ οὐκ ὄντα προσπορεῖ. Εἰ δ' αἰεὶ καλὸν ἦν ἡ
ἐλευθερία καὶ τὸ περὶ τῶν ἰδίων ἐτέροις πείθεσθαι, κακοδαιμονίας τεκμή-
ριον, οὐτ' ἀρχὴ τοῦ λοιποῦ τῶν καλῶν δόξειεν εἶναι, οὐτ' εἴ τις δικάζειν
ἢ στρατηγεῖν ἀξιοίη, νοῦν ἂν ἔχειν νομίζοιτο. Οὕτω σφόδρα τῆς ἐλευ-
10 θερίας παρὰ καιρὸν τιμωμένης, τῷ τε παντὶ τούτῳ, καὶ τὸ τοῦτον τὸν
τρόπον καλεῖσθαι προσαπολεῖται, τῆς ὑποταγῆς καθ' ἅπαξ ἀνηρημένης.
Εἰ δὴ ταῦτα καὶ μόνον λογίζεσθαι γέλως, πῶς οὐ γελοιότερον, εἴ τις τὸ τοῖς
βελτίοισιν ὑπέκειν δυστυχίαν ἠγεῖτο, δι' οὐ μόνου βεβαιότεραν ἐστὶν αὐτῷ
τὴν εὐτυχίαν κατασκευάζειν. ὥστ' εἰ τῶν συμφερόντων αἰεὶ τὸν Βασιλέα
15 δεῖ πρόνοιαν ἔχειν, οὐδὲ τοῦθ' ὡς παντάπασιν ἀχρηστον τῶν τε νόμων τῆς
Βασιλείας καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκβαλεῖν, ἀλλ' εὐρήσει οὐ καὶ τούτου δεῖ τοῦ φαρμά-
κου. Διὰ ταῦτα τοίνυν καὶ ἡ Βασιλεία μου τὴν μὲν ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ, Θεοδο-
ξάστῳ καὶ Θεομεγαλύντῳ Κωνσταντινουπόλει Σεβασμίαν Μονὴν τὴν εἰς ὄνο-
μα τιμωμένην τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσω-
20 στρίας ἰδοῦσα τῇ τε τῶν προστησομένων ἐρημίᾳ καὶ τῷ τὰ ὄντα πάντα
αὐτῆς διὰ τὴν τῶν καιρῶν δυσχέριαν ἀνηλῶσθαι εἰς στενὸν μὲν κομιδῇ
κατάστασιν, κινδυνεύουσαν δὲ μὴδὲ μνήμην γούν αὐτῆς καταλείψειν τοῖς
ἐπιγινομένοις, τὴν δὲ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἁθῶ σεβασμίαν μονὴν
τῆς Βασιλείας μου τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην καὶ ταύτην τῆς πανυπεράγνου
25 Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ Βατοπεδίου τοῖς ὄλοις
ἀνθοῦσαν, ἀμφοτέρων ὁμοῦ κηδομένη, τῆς μὲν, ὅπως ἐν καιρῷ τοῖς χρή-
ζουσι γένοιτο, ὃ τοῖς λογίζεσθαι δυναμένοις, οὐδενὸς ἔλαττον κέρδους,
τοῖς δ' ὅπως εὖ πάθοι καὶ τὴν τοῦ καιροῦ φθορὰν ὑπερβᾶσα, πάλιν ὥσπερ
ἀναβιώη, διωρίσατο μὲν πρὸ καιροῦ διὰ προστάγματος εἶναι καὶ εὐρί-

σκεσθαι ταύτην δὴ τὴν τῆς Ψυχοσωστρίας Μονὴν ὑπὸ τὴν δηλωθεῖσαν 30
 Σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου καὶ ὡς ἓν σῶμα καὶ ἀμφοτέρας κατα-
 λογιζέσθαι, καθὼς πλατύτερον τὸ περὶ τούτου τὸ δηλωθὲν τῆς Βασιλείας
 μου διέξεισι πρόσταγμα, γεγυυίας ὕστερον ἐπὶ τούτῳ καὶ τιμίας Πατριαρ-
 χικῆς Γραφῆς. Ἄρτίως δὲ ἀνέφερον καὶ παρεκάλεσαν τὴν βασιλείαν μου 35
 οἱ ἐν τῇ αὐτῇ Σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου ἀσκούμενοι Μοναχοὶ πο-
 ρίσασθαι καὶ χρυσόβουλλον ταύτης εἰς ἐπικύρωσιν καὶ στηριγμὸν τοῦ
 εἰς τοὺς ἐξῆς ἀπαντας χρόνους ὑπὸ τὴν τοιαύτην Σεβασμίαν τοῦ Βατο-
 πεδίου Μονὴν τὴν τῆς Ψυχοσωστρίας Μονὴν ἀμεταπτώτως εὐρίσκεσθαι.
 Ἔτι γε μὴν καὶ τοῦ προσεῖναι χάριν τῇ τοιαύτῃ Σεβασμίᾳ τῆς Ψυχοσωστρίας
 Μονῇ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως τὰ ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν 40
 προσόντα ταύτῃ Μετόχιά τε καὶ κτήματα, ἅτινα καὶ κατὰ μέρος διαλαμ-
 βάνονται ἐν τῷ ἐπιχορηγηθέντι τῷ μέρει τῆς τοιαύτης Σεβασμίας Μο-
 νῆς πρὸ χρόνων χρυσοβούλλῳ τοῦ Αὐθέντου μου τοῦ Βασιλέως τοῦ
 πάππου τῆς Βασιλείας μου, τοῦ ἀοιδίμου καὶ μακαρίτου. Διαλαμβάνονται
 δ' ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ γεγονότι αὐτῇ ἐκ νέου ἀπογραφικῶ Σιγιλλιώδει 45
 Γράμματι παρὰ τοῦ περιποθήτου συμπεθέρου τῆς Βασιλείας μου κυρίου
 Ἄρσενίου τοῦ Τζαμπλάκωνος. Προσεῖναι δ' ὡσαύτως καὶ τῇ κατὰ τὸ
 ἔξῳ μέρει τοῦ περὶ τὸν Ἀνάπλου Στενοῦ διακειμένη Μονῇ τοῦ Κεγχρίου,
 ἣτις ἠύρισκετο ἠνωμένη τῇ αὐτῇ Σεβασμίᾳ τῆς Ψυχοσωστρίας Μονῇ 50
 διὰ τοῦ ρηθέντος χρυσοβούλλου, ἅπερ ἐκέκτητο καὶ αὕτη ὑποστατικὰ
 καὶ Μετόχια, ἃ δὴ κατὰ μέρος ἔχουσιν οὕτως. Τῆς μὲν Μονῆς τῆς Ψυχο-
 σωστρίας περὶ τὸν περίορον αὐτῆς οἰκῆματα διάφορα ἀνεγερθέντα παρὰ
 τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν. Ἔτερα δὲ οἰκῆματα ἐχόμενα τοῦ τοιοῦτου περι-
 ὄρου πρὸς τὸ ἀρκτῶον μέρος τὰ ἐξωνηθέντα πρὸ χρόνων ἀπὸ τῆς Καλο-
 ειδίνης παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας κυρίου 55
 Γρηγορίου, ἔχοντος ἐν αὐτῇ κτητορικὰ δίκαια ὡς δηλοῖ τὸ ἐπὶ τούτοις
 γεγυυός πρατήριον. Πλησίον τοῦ εὐαγοῦς Ξενῶνος τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου
 μεγαλομάρτυρος καὶ ἱαματικῶ Παντελεήμονος Θεῖος Ναὸς εἰς ὄνομα τιμώ-
 μενος τοῦ ἐν Ἁγίοις παμμάκαρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου μετὰ τοῦ 60
 προαυλίου αὐτοῦ, ἀλλὰ δὴ καὶ οἰκημάτων ἐξ ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτοῦ
 διακεμένων. Ἐκτὸς τῆς αὐτῆς Θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως
 περὶ τὸ χωρίον τοῦ Προμούντου Μετόχιον τὸ τῆς Κορώνης ὄνο-
 μαζόμενον. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὸ κατὰ δύσιν Στενὸν εἰς τὸ χωρίον τὰς Καλὰς
 ἕτερον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ Ἁγίου προφήτου Ἡλιοῦ, περὶ ὧν κατω-
 τέρῳ πλατύτερον ρηθήσεται. Ἐντὸς τῆς Θεοσώστου πόλεως Ἡρακλείας 65
 οἰκῆματα τῆς αὐτῆς Μονῆς μετὰ τῶν δικαίων αὐτῶν, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐν
 τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ Τριφυλλίου γῆ ἰδιοπεριόριστος μοδίων ἑξακοσίων
 μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ προκαθημένων ἐλευθέρων, ἐν ἧ εὐρίσκεται καὶ μυλω-
 νοτόπιον ὀλοκαιρινόν. Ἐντὸς τοῦ κάστρου Χαριουπόλεως Μετόχιον 70
 εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ τιμίου Ἀρχιστρατήγου τῶν ἄνω Δυνάμεων
 Μιχαήλ καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ Φύλακος, προσκυρωθὲν τῇ αὐτῇ Μονῇ

- παρὰ τοῦ Ἑρριγασμένου ἐκείνου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἕξ παροίκων. Περὶ τὸ κάστρον τὸ Πάμφιλον Μονύδρια δύο, τὸ μὲν ἐν εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς Ἀγίας Μεγαλομάρτυρος Ἀναστασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς ὄνομα τῆς
- 75 Ἀγίας Παρασκευῆς μετὰ τῆς γῆς καὶ ὧν ἔχουσι δικαίων, ἔτι δὲ καὶ μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς προσκαθημένων ἐλευθέρων. Περὶ τὸ Πηλοπούθιον πλησίον τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἀέρος, Μετόχιον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ Ἀγίου παμμάκαρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου καὶ ἐπικεκλημένου τοῦ
- 80 Τορνάρη μετὰ τῶν δικαίων αὐτοῦ. Τὰ δὲ τῆς δηλωθείσης τοῦ Κεγχρίου Μονῆς μονύδριον τὸ καλούμενον τοῦ Νήφωνος καὶ ἕτερον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ ἐπικεκλημένου τοῦ Κουτουλῆ μετὰ τῶν δικαίων αὐτῶν. Μύλωνες τρεῖς, ὧν οἱ δύο ὀλοκαιρινοί, ὁ δὲ λοιπὸς χειμερινός, καλούμενος Διμυλίας. Ἐτέρου Μύλωνος ὀλοκαιρινοῦ τοῦ καλουμένου Κλοκοτενίτζη μερὶς ἡμίσεια, πρὸς τούτοις
- 85 ἀμπέλια τε καὶ γῆ ἐν διαφόροις τοποθεσίαις, δικαιώμασί τε καὶ πρακτικοῖς καταγεγραμμένα, ἡ μὲν ὑπεργος, ἡ δὲ ἐρειπία. Ἐπεὶ γοῦν παρεκάλεσαν, ὡς εἴρηται, ἐπιχορηγηθῆναι αὐτοῖς τούτων χάριν χρυσοβούλλον τῆς Βασιλείας μου, τῆς αὐτῶν δεήσεως εὐμενῶς αὕτη ἐπακούσασα τὸν παρόντα χρυσοβούλλον λόγον ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει αὐτοῖς, δι' οὗ καὶ εὐδοκεῖ
- 90 καὶ προστάσσει καὶ διορίζεται εἶναι μὲν καὶ εὐρίσκεσθαι καὶ εἰς τοὺς ἕξῃς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους τὴν ρηθεῖσαν τῆς Ψυχοσωστρίας Μονὴν ὑπὸ τὴν δηλωθεῖσαν Σεβασμίαν Μονὴν τῆς Βασιλείας μου, τὴν τοῦ Βατοπεδίου δηλαδὴ, καὶ ὡς ἐν σῶμα καὶ ἀμφοτέρας καταλογίζεσθαι. καὶ φέρειν μὲν τὴν τοῦ Βατοπεδίου Μονὴν τὰ πρεσβεῖα καὶ τὴν τιμὴν τῆς
- 95 ἀρχῆς κεκληρῶσθαι διὰ τε τὸ τῆς Μονῆς μεγαλεῖον καὶ τὸ τῶν ἐν αὐτῇ μοναζόντων αἰδέσιμον, ἀρετῆς ὅ,τι πλείστης, ἀντιποιοιούμενων καὶ θεῶ προσοικειομένων διὰ βίου καὶ πολιτείας θεοφιλοῦς. Τὴν δὲ τῆς Ψυχοσωστρίας Μονὴν ὑποτετάχθαι καὶ τὰ δεύτερα φέρειν, ὑπ' ἐκείνης γὰρ πρὸς αὐτὴν εἰς καθοδηγούμενον ἀποστέλλεσθαι χρή, ἄνδρα εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς ἀντιποιοούμενον καὶ δυνάμενον ψυχὰς οἰκιοῦν θεῶ καὶ φροντίζειν καὶ
- 100 ἐπιμελεῖσθαι εἰς τὸ περισφῶζεσθαι μὲν κἂν ταύτη τὴν προσήκουσαν πνευματικὴν διαγωγὴν καὶ κατάστασιν, συνίστασθαι δὲ καὶ τὰ κατ' αὐτὴν ἅπαντα, Μετόχια τε δηλαδὴ, κτήματα, ὑποστατικά καὶ λοιπὰ πάντα πράγματα παντάπασιν ἀμείωτα καὶ ἀκαινοτόμητα· μᾶλλον μὲν οὖν
- 105 καὶ πρὸς ἐπίδοσιν ἄγεσθαι ταῦτα καὶ αὕξησιν διὰ τῆς αὐτοῦ ἐπιμελεστέρας φροντίδος, καθὼς ἂν αὐτῷ προχωρεῖ τὰ τῆς δυνάμεως· προσεῖναι δὲ τῇ τε τῆς Ψυχοσωστρίας Μονῆ, ἀλλὰ δὴ καὶ τῇ τοῦ Κεγχρίου καὶ τὰ ἕξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν προσόντα ταύταις Μετόχια τε καὶ κτήματα καὶ λοιπὰ ὑποστατικά, καθὼς ἀνωτέρω κατὰ μέρος κατεγράφησαν, καὶ
- 110 κατέχεσθαι ὑπ' αὐτῶν ἀνενοχλήτως, ἀδιασειστως, ἀναφαιρέτως τε καὶ ἀναποσπᾶστως, ἀτελῶς τε πάντη καὶ ἀβαρῶς κατὰ τὰς περιλήψεις δηλαδὴ τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου, ἀπογραφικῶν τε διαφορῶν ἀποκαταστάσεων καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τῶν προσόντων αὐταῖς, καθὼς εὐρίσκον-

ται κατεχόμενα ὑπ' αὐτῶν καὶ μέχρι τοῦ νῦν. Πρὸς τούτοις μέντοι ἡ Βα-
 σιλεία μου ἐπιδαφιλεύουσα δωρεῖται ταύτη καὶ τόδε. Ἐπεὶ γὰρ εἰς τὸ δηλω- 115
 θέν Μετόχιον τὸ τῆς Κορώνης ὀνομαζόμενον τὰ μὲν προσόντα τῷ μέρει
 αὐτῆς τοιαῦτα δικαιώματα διαλαμβάνουσιν εὕρισκεσθαι γῆν μοδίων
 ἑξακοσίων καὶ οὐ πλείονα· ἦν δὲ τὸ μέρος αὐτῆς ἐξ ἀρχῆς νεμόμενον διὰ
 περιόρου, πλησίον ταύτης καὶ ἑτέραν γῆν ὡσεὶ μοδίων τετρακοσίων, κα-
 θώς διὰ τῆς ἀρτίως γενομένης ἀπογραφικῆς ἀναθεωρήσεως εὕρηται, τοῦ 120
 δηλωθέντος ἀπογραφικοῦ Σιγιλλιώδους Γράμματος τοῦ περιποθήτου συμπε-
 θέρου τῆς Βασιλείας μου τοῦ Τζαμπλάκωνος τὸ περὶ τούτου δεξιόντος
 πλατύτερον· ὡσαύτως δὲ καὶ εἰς τὸ διαληφθέν Μετόχιον αὐτῆς τὸ τοῦ
 Ἁγίου Ἡλιοῦ εἶχε τεταγμένον διὰ τῶν εἰρημένων ἀπογραφικῶν διαφό-
 ρων ἀποκαταστάσεων τελεῖν κατ' ἔτος πρὸς τὸν ἀπὸ τῶν Θεληματαρίων 125
 στρατιωτῶν τὸν Κατακαλὼν χρυσᾶ ὑπέρπυρα ὀκτώ ὡς ἐν τῷ δηλωθέντι
 χρυσοβούλλῳ καὶ τὸ περὶ τούτου διαλαμβάνεται· δωρεῖται μὲν ἡ Βασι-
 λεία μου ταύτη τὴν τε ρηθεῖσαν γῆν τῶν τετρακοσίων μοδίων τὴν ὡς
 περισσεῖαν ἀναφερομένην ἐπέκεινα τῆς ρηθείσης τῶν ἑξακοσίων μοδίων
 τῆς ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς Κορώνης, ὡς εἴρηται, καὶ διορίζεται κατέχε- 130
 σθαι ὑπ' αὐτῆς πᾶσαν ὅλην ταύτην τὴν γῆν, τὴν τε δηλονότι τῶν ἑξα-
 κοσίων μοδίων καὶ τὴν τῶν τετρακοσίων εἰς τὸν περιορισμὸν καὶ τὰ δί-
 καια ὡς ὑπ' αὐτῆς κατείχετο ἐξ ἀρχῆς μὴ τινος ὀχλήσεως ἢ διασειμοῦ
 τῷ μέρει ταύτης χάριν τούτου παρὰ τινος τῶν ἀπάντων ἐπαγομένων.
 Ἐκκόπτει δὲ καὶ τὸ δηλωθὲν τέλος τῶν ὀκτῶ χρυσῶν ὑπερπύρων τῶν 135
 ἐπικειμένων τῷ εἰρημένῳ Μετοχίῳ τῷ τοῦ Ἁγίου Ἡλιοῦ, ὡς δεδήλωται,
 καὶ διορίζεται τοῦ λοιποῦ ἐλευθερίας ἀπολαύειν καὶ ἀτελείας αὐτὸ
 καὶ μηδεμίαν τούτου χάριν ὑποστῆναι διενόχλησιν ἢ παρὰ τοῦ διαλη-
 φθέντος Θεληματαρίου τοῦ Κατακαλὼν ἢ παρ' ἑτέρου τινός. Ὅθεν καὶ 140
 τῇ ἰσχύει καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς Βασιλείας
 μου διαμενεῖ μὲν ἀμεταπτῶτως εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας χρόνους ἡ δηλωθεῖσα
 Σεβασμία Μονὴ τῆς Ψυχωσωστρίας ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν Σεβασμίαν Μονὴν τῆς
 Βασιλείας μου τὴν τοῦ Βατοπεδίου ὀνομαζομένην, ὡς εἴρηται, καὶ πάντα τὰ
 προσόντα ταύτη τε καὶ τῇ τοῦ Κεγχρίου Μονῆ, μετόχιά τε καὶ κτήματα καὶ 145
 λοιπὰ ὑποστατικά ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροῦ εἰς Ἁγούμενον αὐτῆς παρὰ τῶν
 ἀσκουμένων ἐν τῇ τοῦ Βατοπεδίου Μονῆ Μοναχῶν ἀποστελλομένου τῆς
 προσηκούσης ἐπιμελείας καὶ φροντίδος ἀξιωθήσονται καὶ εἰς τὸ κρεῖττον
 καὶ βέλτιον, ὅση δύναμις, προαχθήσονται, πολλῶν πλέον πρὸς τούτοις ποι-
 ουμένου φροντίδα καὶ τοῦ περιώζεσθαι ἐν αὐτῇ δὴ τῇ τῆς Ψυχωσωστρίας
 Μονῇ τὰ τῆς πνευματικῆς διαγωγῆς καὶ θεοφιλοῦς πολιτείας κατὰ τὴν 150
 προσήκουσαν Μοναχοῖς τάξιν τε καὶ κατάστασιν. Διατηρηθήσονται
 δὲ ταῦτα δὴ τὰ Μετόχιά τε καὶ κτήματα καὶ λοιπὰ ὑποστατικά ἀνενό-
 χλητα καὶ ἀδιάσειστα, ἔτι τε ἀνώτερα τέλους παντὸς καὶ βάρους καὶ παν-
 τοίας ἐπηρείας καὶ ἐπιθέσεως, καὶ ὑπ' αὐτῆς ταῦτα κατασχεθήσονται
 ἀνενοχλήτως παντάπασιν καὶ ἀδιασειστῶς, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀνα- 155

ποσπάστως κατά τε τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων ταύτη παλαιγενῶν δικαιωμάτων καὶ ὡς εὐρίσκονται κατεχόμενα ὑπ' αὐτῆς ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν. Κατασχεθῆσεται δ' ὁμοίως ὑπ' αὐτῆς καὶ ἡ τῶν τετρακοσίων μοδίων γῆ ἢ ὡς περίσσεια, καθ' ἃπερ εἴρηται, ἀναφανείσα ἐπέκεινα
 160 τῆς τῶν ἑξακοσίων μοδίων γῆς, ἦντινα κατεῖχε διὰ δικαιωμάτων εἰς τὰς τοποθεσίας τῆς Κορώνης καὶ μετὰ τῆς τοιαύτης τῶν ἑξακοσίων μοδίων γῆς νεμηθῆσεται ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸν περιορισμὸν καὶ τὰ δίκαια· ὡς ἠύρισκετο τὸ μέρος αὐτῆς κατέχον μέχρι τοῦ νῦν. "Ἐτι γε μὴν διατηρηθῆσεται καὶ ἡ τῶν ὀκτῶ χρυσῶν ὑπερπύρων ἀτέλεια τῶν παρ' αὐτῆς τελουμέ-
 165 νων μὲν κατ' ἔτος ἐπὶ τῷ Μετοχίῳ αὐτῆς, τῷ τοῦ Ἁγίου Ἡλιοῦ δηλαδὴ, ἐκκοπέντων δὲ ἀρτίως διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου τῆς Βασιλείας μου καὶ οὐδεμίαν χάριν ἐπάξει τις τῶν ἀπάντων τῷ μέρει αὐτῆς διενόχλησίν τινα ἢ διασεισμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀνέφερον, ὡς τὸ μέρος τῆς Μονῆς τῆς Ψυχοσωστρίας ἐκέκτητο πρὸ χρόνων καράβιον χωρήσεως μοδίων πολι-
 170 τικῶν ἑκατὸν καὶ διετηρεῖτο διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου, ἀνώτερον μὲν ἀπὸ πάσης δόσεως κομμερκίου ἐφ' οἷς διὰ τὴν ἑαυτῶν ζωάρκειαν οἱ ἐν αὐτῇ Μοναχοὶ ἐξωνοῦντο ἢ διεκόμιζον, ἐπὶ δὲ τοῖς διαπωλουμένοις παρ' αὐτῶν ἐδίδου τὸ ἀνήκον τῷ δημοσίῳ κομμέρκιον· ἦν δὲ τεταγμένον διδόναι πάντας ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου κομμερκίου εἰς τὴν
 175 τῶν ἑκατὸν χρυσῶν ὑπερπύρων ποσότητα ἄχρι καὶ τῶν δέκα χρυσῶν ὑπερπύρων. Ἐταξε δὲ καὶ διωρίσατο ἡ Βασιλεία μου πρὸ ὀλίγου διὰ χρυσοβούλλου διδόναι κοινῇ πάντας εἰς τὸ τοιοῦτο κομμέρκιον εἰς τὴν τῶν ἑκατὸν χρυσῶν ὑπερπύρων, ποσότητα χρυσῶν ὑπερπύρων δύο καὶ μέλλει ἐντεῦθεν διατηρεῖσθαι καὶ ὅπερ μέλλουσι καὶ αὖθις οὗτοι κτήσα-
 180 σθαι καράβιον ἕτερον χωρήσεως μοδίων πολιτικῶν τριακοσίων εἰς τὴν τοιαύτην εὐεργεσίαν, προσεπιδαφιλεύουσα καὶ ἔτι ἡ Βασιλεία μου διορίζεται διατηρεῖσθαι τὸ τοιοῦτον αὐτῶν καράβιον ἀνώτερον καὶ ἀπὸ τῆς δόσεως τῆς τετραμοιρίας. Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου μόνιμον καὶ βεβαίαν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ ὁ παρῶν χρυσοβούλλος λόγος
 185 τῆς Βασιλείας μου καὶ ἐπεχορηγήθη καὶ ἐπεβραβεύθη τοῖς τε ρηθεῖσι Μοναχοῖς τοῖς ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τῆς Βασιλείας μου τῇ τοῦ Βατοπεδίου ἀσκουμένοις, ἔτι τε καὶ τῷ μέρει τῆς τῆς Ψυχοσωστρίας Μονῆς, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα Δεκέμβριον τῆς ἐνισταμένης τρίτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ὀγδοῦ ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέ-
 190 τερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

† Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς Βασιλικῆς καὶ Θείας χειρός.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς Βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ Ρωμαίων ὁ Καντακουζηνός.

195 † Εἶχε καὶ χρυσῆν βούλλαν ἀπηρωρημένην δι' ὀξείας μετάξης, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει εἰκονίζουσαν τὸν δεσποτικὸν χαρακτήρα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ τὴν Βασιλικὴν στήλην.

Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὐρεθὲν κατὰ πάντα ἰσάζον τῷ πρωτοτύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

Ὁ Μελενίκου καὶ ὑπέρτιμος
Μητροφάνης.

4. Σιγίλλιον Ἰσιδώρου ἐλέω Θεοῦ Πατρ. Κωνσταντινουπόλεως.

Εἶχε προγραφὴν «Ἰσιδωρος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπισκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.»

Εἶ περ τι τῶν ἀπαραιτήτων τοῖς προστατεῖν λαχοῦσι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος ἐποφείλεται ἄρα καὶ τὸ πάντα ζητεῖν τε καὶ πραγματεύεσθαι ὅσα περ οἶδε τοῖς ὑπ' αὐτοῦς τελοῦσιν ἔνωσιν καὶ κοινωνίαν περιποιεῖν. Ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ψυχαῖς καὶ σώμασι τὸ ὠφέλιμον περιγίνεσθαι πέφυκεν. Ἔστι μὲν οὖν ὁ τῆς ἀγάπης ὅρος, ἧ συνδεῖσθαι πάντες οἱ φρενῶν εὖ ἦγοντες ἡδέως νομίζουσι δεῖν, καὶ δι' ἣν τὰ ἑαυτῶν κοινὰ ἡγεῖσθαι ἀξιοῦσιν εἶναι τῶν προσηκόντων πρὸς τὸν ταύτης αἴτιον Θεόν, ἅπερ μεταχειρίζουσιν, ὡς χρεῶν ἀναφέροντες, καὶ ἄλλως τοῖς καθ' ἡμᾶς τούτοις ἐνθωρούμενος πράγμασιν, οἰασθήτινος μοίρας ὄντων ἀνθρώπων τὸ κοινωνικὸν ἀλλήλοις ἐνδεικνυομένων καὶ τὸ ἀπὸ ταύτης κέρδος ἐγνωκότων πείρα, οὐχ ἦκιστα δὲ ἔχοι τις ἂν ἐπιγινώσκειν τὸ ἐντεῦθεν καλὸν καὶ συστάσεως πρόξενον ἀπὸ τῶν τὴν ὑπερκόσμιον πολιτείαν ἐπανηρημένων καὶ κατὰ Θεὸν προελομένων βιοῦν, καὶ οὕτω τοι βιαζομένων τὰ ἄνω κτήσασθαι καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς. Οὐ μὴν δ' ἄλλα καὶ μέρος οὐκ ἐλάχιστον πρὸς λόγον πνευματικῆς εὐφροσύνης συντείνει τε καὶ συμβάλλεται τοῖς ἐπειλημμένοις τῶν οἰάκων τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ δὲ μέγιστον τῆς ἀγάπης καὶ σωτήριον χρῆμα ἕκασταχοῦ τοῖς πᾶσιν ἐμπολιτευόμενον, ὡς κεφάλαιον Νόμου καὶ Προφητῶν, ὑπὲρ οὗ δεῖν κρίνουσιν οὗτοι πᾶσαν εἰσφέρειν σπουδὴν τε καὶ ἐπιμέλειαν. Εἰ γὰρ κατὰ τὸν Θεοπάτορα καὶ μέγαν ἐν Προφήταις Δαυὶδ «οὐδὲν τι καλὸν οὐδὲ τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό», τὸ γε περιφανεῖς δύο Σεβασμίας Μονὰς εἰλικρινίᾳ πόθου πνευματικοῦ εἰς ταῦτο συνελθεῖν κάπῃ τοσοῦτον ἀλλήλων ἠρτῆσθαι, ὡς καὶ σῶμα ἐν ταύτας γνωρίζεσθαι, καθάπερ τὰ κατὰ τινα φυσικὴν συμπάθειαν ἀλλήλων ἐχόμενα καὶ τομὴν μὴ καταδεχόμενα, πῶς οὐκ ἂν εἰς μείζω φαιδρότητα καὶ τέρψιν διαβαίνοι αὐτοῖς τε τούτοις τοῖς τὰ πνευματικὰ διοικονομεῖσθαι τῶν ἄλλων προτεταγμένοις καὶ εἰς πλείονα τὴν συναρσιν καὶ ὠφέλειαν ταῖς οὕτως ἡρμοσμέναις καταλλήλως Σεβασμίαις Μοναῖς; Τῷ λόγῳ τῷδε σκοπὸς ὡς ἢ ἐν τῇ κατὰ τὴν Θεοδόξαστον, Θεοφύλακτον καὶ Θεομεγάλυντον Κωνσταντινουπολιν Σεβασμία Μονῇ, ἢ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῆς Ὑπεράγνου Δεσποίνης καὶ Θεομήτορος τῆς Ψυχοσωστρίας, τῇ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν πραγμάτων ἀνωμαλίᾳ εἰς στενότητα κομιδῆ καταντήσασα κἀντεῦθεν τὰ προσόντα

σχεδόν ἀποβεβληκυῖα, ὡς μόλις ἔχειν ἀπὸ μικρῶν λειψάνων γνωρίζε-
 σθαι, οἰκονομῖα δὴ τιμι θειοτέρῳ, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ σχεδόν παραποληται ταῖς
 35 τοῦ χρόνου ἐναντίας ἐπιδρομαῖς, τῇ κατὰ τὸ "Ἁγίον Ὄρος τοῦ Ἁθω
 Σεβασμῖα Βασιλικῇ Μονῇ, τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῆς Ὑπεράγνου Δεσποί-
 νης καὶ Θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Βατοπεδίου, εὐθουούση Θεοῦ
 χάριτι καὶ ἐτέραις ἐπαρκεῖν δυναμένη καλῶς καὶ ὡς φίλον Θεῷ ἡνωται
 καὶ ὑπέξυκται, ὥστε δὴ καὶ περσιώζεσθαι καὶ τὸ ἐνδέον ταύτη κατὰ και-
 40 ρὸν ἀναπληροῦσθαι ἐντεῦθεν, κάκεινην δρέπεσθαι τοὺς τῆς καθηγήσεως
 καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ὁδοποιήσεως καὶ ἀγαθοεργίας ὑπὲρ ταύτης καρπούς.
 Τοῦτο δὲ καὶ ἀμφοτέραις εὖ μάλα εἰς λυσιτέλειαν ἦκον συνιδῶν ὁ Κράτιστος
 καὶ "Ἁγίος μου Αὐτοκράτωρ, ἅτε τῶν καλῶν ἀπάντων διάπυρος ἐρα-
 στής καὶ τὸ τῆς γνώμης φιλόθεον καὶ τὸ τοῦ τρόπου εὐλαβὲς εἰς ὅσον ἔξε-
 45 στιν ἀνθρωπίνῃ φύσει πεπλουτικῶς, πρῶτα μὲν ἐπευδοκῆσας, σεπτὸν
 ἀπέλυσε πρόσταγμα ἐπὶ τῷ εἶναι καὶ εὐρίσκεσθαι τὴν τοιαύτην τῆς
 Ψυχοσωστρίας Μονὴν τεταγμένην ὑπὸ τὴν τοῦ Βατοπεδίου καὶ ὡς ἐν
 σῶμα ταύτας καταλογίζεσθαι, ἐχούσης μέντοι τὰ πρεσβεῖα καὶ τὸν τῆς
 ἀρχῆς κληρὸν τῆς τοῦ Βατοπεδίου πολλῶν ἔνεκα τῶν δικαίων, ὥστε καὶ
 50 Καθοδηγούμενον ἐκείθεν κατ' ἐκλογὴν πέμπεσθαι, εὐλαβείας καὶ ἀρετῆς
 ἀντιποιούμενον καὶ δυνάμενον ψυχὰς οἰκιοῦν Θεῷ εἰς τὸ περισώζεσθαι
 τὴν ὀφειλομένην τοῖς μοναχοῖς Θεοφιλῇ πολιτείαν τε καὶ κατάστασιν,
 καὶ τὰ προσόντα ταύτη συνίστασθαι ἐπὶ τὸ βέλτιον προχωρεῖν καὶ προ-
 ἀγεσθαι, ἐφ' ᾧ καὶ ἡμέτερον γράμμα προέβη. Ἄλλὰ τῷ πρὸς εὐεργεσίας
 55 Θερμῷ καὶ προχείρῳ αὐτὸς δὴ ὁ Κράτιστος καὶ "Ἁγίος μου Αὐτοκράτωρ
 πάνυ τοι προθυμούμενος ἐπιδαφιλεύεσθαι, καὶ Θεῖον χρυσοβούλλον λό-
 γον ἐπιβραβεύει, ὁμοῦ μὲν εὐποιίας ἱκανὰς Θεοκινήτως ἔξ ἑαυτοῦ ἐπι-
 χορηγῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὰ ἀρχῆθεν προσόντα ταύτη τῇ τῆς Ψυχοσωστρίας
 Μονῇ, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ Κεγχρίου κατὰ τὸ ἐξῶν μέρος τοῦ περὶ τὸν Ἁνά-
 60 πλουν Στενοῦ διακειμένη καὶ ἡνωμένη εὐρισκομένη τῇ Ψυχοσωστρίας
 διὰ παλαιγενοῦς χρυσοβούλλου, Μετόχια τε καὶ κτήματα, ὑποστατικά
 καὶ λοιπὰ πάντα πράγματα ἀκαινοτόμητα καὶ ἐκτὸς τέλους καὶ βάρους
 διαμένειν κἄν εἰς ὅσην ἄρα προέλθοιεν τὴν ἐπίδοσιν, μετὰ τῶν ἐτέρων
 δηλονότι, ὧν ὁ Κράτιστος καὶ "Ἁγίος μου Αὐτοκράτωρ ἔφθῃ εὐεργετήσας,
 65 ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται, ἅτινα δὴ καὶ διείληπται ὀνομαστὶ καὶ κατὰ μέ-
 ρος ἀναφέρονται τῷδε τῷ σεπτῷ χρυσοβούλλῳ.

Ἐνθεν τοι καὶ ἐπεὶ ἐδέησεν ἤδη τοῖς Μοναχοῖς καὶ ὑπομνήματος
 τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἀσφαλείας χάριν τῆς ἐντεῦθεν, τῇ τούτων δεήσει
 ἀσμένως αὕτη προσχοῦσα τὸ παρὸν ἀπολύει. Ἀκολούθως τοίνυν πράτ-
 70 τούσα τῷ σεπτῷ χρυσοβούλλῳ καὶ ἡ Μετριότης ἡμῶν, ἐν Ἁγίῳ παρα-
 κελεύεται πνεύματι καὶ παρεγγυᾷ τὸ στέργειν καὶ ἀπαρεγχεῖρητον ἔχειν
 καὶ καθόλου ἀπαράθραυστον καὶ ἀπαραποίητον τὴν Θεοφιλῇ ταύτην
 κατάστασιν καὶ ὡς ἐν σῶμα τὰς δηλωθείσας Σεβ. Μονὰς τὴν τε τῆς Ψυχο-
 σωστρίας καὶ τὴν τοῦ Βατοπεδίου εἶναι τε καὶ καταλογίζεσθαι, καθηγου-

μένης καὶ τὰ πρεσβεῖα καὶ τὸν κλῆρον τῆς ἀρχῆς ἐχούσης τῆς τοῦ Βατο- 75
 πεδίου, καὶ καθηγούμενον ἐκεῖθεν ἐκπέμπεσθαι τῇ τῆς Ψυχοσωστρίας,
 ὑποκειμένη κατὰ τὸν ἀναγεγραμμένον τρόπον, δυνάμενον τῷ ὑποδείγματι
 τοῦ κατὰ Θεὸν αὐτοῦ βίου ψυχῶν καὶ πραγμάτων προῖσταςθαι κατὰ
 πᾶσαν τὴν ἰσχὺν καὶ περίληψιν τοῦ τοιοῦτου σειπτοῦ χρυσοβούλλου
 εἶναι καὶ τὰ προσκεκυρωμένα καὶ ἀφιερωμένα ταῖς Μοναῖς ταύταις, τῇ 80
 τῆς Ψυχοσωστρίας δηλονότι καὶ τῇ τοῦ Κεγχρίου, διειλημμένα κατ' ὄνομα
 ἐν σὺτῷ ἀναφαίρετα καὶ ἀναπόσπαστα καὶ παρὰ πάντων ἀνενόχλητα
 κᾶν τῷ ἔξῃς ἀεὶ χρόνῳ, ἐπεὶ Θεῷ διὰ τῶν δε τῶν Μονῶν ἀφιέρωνται· καὶ
 ὀφείλουσι διὰ τοῦτο πᾶσαν ἀεὶ ἐπήρειαν ἀγνοεῖν, ὡς μέγιστον Θεόθεν
 ἀπειλοῦντα κατάκριμα τοῖς ἐπιβαλεῖν χεῖρα πλεονέκτιν αὐτοῖς τολμῆ- 85
 σουσι, ὡς γάρ τι θριγγίον, τὰ εἰρημένα μὲν περιφράττον καὶ κατασφαλι-
 ζόμενον, ἀποσοβοῦν δὲ καὶ πόρρω βάλλον πᾶσαν δύστροπον καὶ ἐναντίαν
 ἐπιχειρήσιν, καὶ ἡ Μετριότης ἡμῶν τὸ παρ' ἑαυτῆς βαρύτατον ἐπιτί-
 μιον τοῦ ἀφορισμοῦ περιτιθησιν. Ὁθεν καὶ πᾶς τις ὑφορώμενος τὴν ἐν-
 τεῦθεν ψυχικὴν καταδικὴν καὶ τὴν ἀπὸ Θεοῦ παντελεῖ ἄλλοτρίωσιν, 90
 ὀφείλει ἀπέχειν τῶν τοιούτων παντάπασιν καὶ ἀνέπαφα ταῦτα καὶ πάντη
 ἀνενόχλητα συντηρεῖν τῇ σφετέρᾳ χειρὶ χάριν ἡστινοῦν ἐπηρείας καὶ
 συζητήσεως εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Καὶ τῇ διὰ μολύβδου σφραγίδι συνήθως
 βεβαιωθὲν, ἐπεδόθη ταῖς διαληφθεῖσαις Σεβασμίαις Μοναῖς ἐπὶ τὸ προ- 95
 σεῖναι εἰς ἀνενοχλησίαν τε καὶ ἀσφάλειαν. Ἀπολυθὲν κατὰ μῆνα Ἰανου-
 ἄριον τῆς ἐνισταμένης Ἰνδικτιῶνος τρίτης τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακο-
 σιοστοῦ πεντηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους.

† Εἶχε καὶ διὰ τιμίων γραμμάτων τῆς Πατριαρχικῆς καὶ πανιέ-
 ρου χειρός † Ἰσίδωρος 1) ἐν ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινου- 100
 πόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Εἶχε δὲ καὶ μολυβδίνην σφραγίδα ἀπηρωρημένην δι' ἡερανίου
 σπαρτίου, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μερεὶ τὴν Θεομήτορα εἰκονίζουσαν μετὰ τοῦ
 προαιωνίου βρέφους, θᾶτέρῳ δὲ τὰ εἰρημένα διαχαράττουσα ἱερά
 γράμματα.

† Τὸ παρὸν ἴσον, ἀντιβληθὲν καὶ εὔρεθὲν ἐξισάζον τῷ πρωτο- 105
 τύπῳ αὐτοῦ, ὑπεγράφη.

Ὁ Μελενικὸς Μητροφάνης.

Τὰ πρωτότυπα τῶν ἀνωτέρω γραμμάτων ἐκρατήθησαν ἐν
 τῇ Μονῇ τῆς Ψυχοσωστρίας, ὡς ἐκεῖ χρησιμεύοντα, εἰς δὲ τὴν Ἱερὰν Μονὴν
 τοῦ Βατοπεδίου ἀπεστάλησαν τὰ ἀντίγραφα τῶν πρωτοτύπων ἐν εἰλη-
 ταρίῳ. Ἐπελθούσης τῆς Τουρκικῆς κατακήσεως, ἡ ἐν Κωνσταντινου-
 πόλει μονὴ τῆς Ψυχοσωστρίας διελύθη, τῶν δ' ἀνωτέρω γραμμάτων
 μόνον ἀντίγραφα περιῆλθον εἰς ἡμᾶς, ἡ τύχη τῶν πρωτοτύπων ἀγνο-
 εῖται.

1) Τὸ χειρόγραφον ἔχει: Ἰσίδωρος.